

МІГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Дергач Я.О.

**здобувачка вищої освіти факультету менеджменту,
Миколаївський національний аграрний університет
Науковий керівник: к.е.н., доцент Кушнірук В. С.
Миколаївський національний аграрний університет**

Постановка проблеми. Війна в Україні спричинила безпрецедентну міграційну кризу, що має далекосяжні наслідки для країни. Масовий виїзд населення за кордон, зміна демографічної ситуації та економічні втрати потребують комплексного аналізу та розробки ефективних стратегій для вирішення викликів, пов'язаних з міграцією.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців, які досліджували міграційну політику можна виокремити А. Сімакову, Н. Стукало та інші.

Мета та завдання дослідження. Дане дослідження має на меті виявити ключові тенденції, виклики та можливості, пов'язані з міграцією, а також розробити рекомендації для формування ефективної державної політики у цій сфері. Завданням дослідження є оцінити масштаби та динаміку міграційних процесів та визначення основних факторів, які спонукали людей до міграції.

Виклад основного матеріалу. Глобалізація, що охоплює економічні, соціальні та політичні сфери життя, суттєво впливає на міграційні процеси. Зростання взаємозалежності країн, розвиток технологій та розширення інформаційних потоків створюють нові можливості для міграції. Водночас, такі фактори, як економічна нерівність, політична нестабільність та природні катаклізми, вимушують людей залишати свої домівки в пошуках кращих умов життя [1]. Війна в Україні призвела до масштабної міграції населення, викликані зростанням безробіття, економічною кризою та побоюваннями за безпеку.

Війна в Україні безумовно вплинула на міграційні процеси, спричинивши масовий виїзд населення за кордон. Цей процес має низку негативних так і

позитивних наслідків. До негативних наслідків можна віднести виїзд за кордон великої кількості людей працездатного віку, що призводить до дефіциту робочої сили та негативно впливає на економіку країни, втрата значної частини населення, особливо молоді та кваліфікованих фахівців, уповільнює розвиток країни. Що стосовно позитивних наслідків то можна виокремити підвищення інтересу до України за кордоном, тобто велика кількість українських біженців сприяє популяризації України та її культури в інших країнах. Українська діаспора за кордоном зростає, що може сприяти лобюванню інтересів України на міжнародній арені.

Українська діаспора відіграє ключову роль у підтримці українців, які були вимушені покинути свої домівки через війну. За даними УВКБ ООН, українська діаспора нараховує мільйони людей, особливо в Європі. Саме ці громади, культурні центри та організації стали першою лінією підтримки для біженців, надаючи їм необхідну допомогу та сприяючи їхній інтеграції в новому середовищі. Ця тенденція підтверджується і на рівні Європейського Союзу, який визнає важливий внесок діаспори в інтеграцію новоприбулих [2].

Масштаби вимушеної міграції, спричиненої війною, потребують детального аналізу. Точна кількість українців, які повернулися або планують повернутися додому, є важливим фактором для планування заходів щодо відновлення зруйнованої інфраструктури та відновлення економіки країни. Ситуація з поверненням українців ускладнюється тим, що багато хто перетинає кордон з метою короткочасних візитів. Причини повернення різноманітні: від бажання з'ясувати ситуацію на місці до необхідності вирішити побутові питання. За даними опитування УВКБ ООН, найбільший потік повернень спостерігається у західні області України, зокрема Львівську, Київську та Одеську. Наявність дітей суттєво впливає на рішення українців щодо повернення додому. За даними опитування Центру Разумкова, сім'ї з дітьми частіше залишаються за кордоном, ймовірно, через бажання забезпечити своїм дітям стабільне освітнє середовище [3].

Висновки. Війна в Україні суттєво змінила міграційні потоки, спрямувавши мільйони українців до країн Європи. Цей процес має складний вплив на економіку України, поєднуючи в собі як позитивні, так і негативні аспекти. З одного боку, він призвів до дефіциту робочої сили, втрати значної частини населення та уповільнення розвитку економіки. З іншого боку, сприяв популяризації України за кордоном та зміцненню української діаспори. Повернення українців після закінчення війни стане одним із найважливіших викликів для відновлення країни. Подальшими дослідженнями в галузі міграційних процесів в Україні повинні бути спрямовані на створення програм підтримки повернутих громадян, забезпечення їх житлом, працевлаштуванням та соціальними послугами. Для подальших досліджень можна провести масштабні соціологічні опитування серед українців, які виїхали за кордон, для з'ясування їхніх планів на майбутнє та потреб, розробити моделі прогнозування міграційних процесів в Україні на середньострокову перспективу та оцінити вплив міграції на різні регіони України.

Список використаних джерел

1. Stukalo N., Simakhova A. Global trends in the social economy development. *International economic policy*. 2021. № 1 (34). P. 7–22. URL : <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/5b77a69b-c612-4796-bf1c-9763923a7599/content>
2. ICMD. The diaspora response to war in Ukraine. 2022. URL : <https://www.icmpd.org/blog/2022/the-diaspora-response-to-war-in-ukraine>
3. Cedos. Forced migration and war in Ukraine. 2022. URL : <https://cedos.org.ua/en/researches/forced-migration-and-war-in-ukraine-march-24-june-10-2022/>